

ni nikakor več zadostoval, ker se je naše šolstvo — dasi v veliko jezo klerikalcev — tako lepo razvilo, da bomo imeli kmalu v vsaki vasi šolo. Vrhutega je bilo dosedanjemu dež. šol. nadzorniku ljudsko šolstvo kolikor-toliko tuje, ker se ni mogel z njim približe seznaniti, prvič ker je imel dovolj posla s srednjim šolstvom in drugič, ker še vedno vlada mnenje, da je nadzornik samo zato, da prebije večino časa v pisarnici.

Z deželnim šolskim nadzornikom smo prišli — rekel bi — nekako do popolnosti v notranji upravi našega ljudskega šolstva, da smemo sedaj deželo Kranjsko tudi v tem pogledu pomakniti v ospredje z drugimi kronovinami. In kranjski učitelj sme danes zadovoljno vzklikniti: »Hvala Bogu, če drugega ne, imam vsaj nadzornika na vsakem koncu in kraju!«

Pa je tudi res! Šolski voditelj, krajni, okrajni, deželni šolski nadzornik in pa, da bo število popolno, vsak fanatičen kaplan in župnik ter od njega podkurjeni očanec in zvesta mu družica katoliškega prepričanja — vse nas nadzoruje noč in dan, dan in noč!

Kranjsko učiteljstvo pa poznamo tako dobro, da izjavljamo z mirno vestjo v njegovem imenu, da se ne boji in ne plaši vseh teh nadzornikov. Znano nam je namreč, da izvršuje naše učiteljstvo svoje dolžnosti vestno in natančno, da store mnogi izmed njega še celo več kakor pa jim velevala dolžnost. Temu je vzrok tisto sveto čuvstvo, ki navdaja naše učiteljstvo, ki ga bolj kot slaba plača spodbuja in krepi, kadar mu upadejo moči, ki ga dela močnega in vztrajnega, kadar je v šoli, neustrašenega in odločnega, kadar zagovarja izven šole svoje in svojega stanu pravice!

Deželnega šolskega nadzornika g. Hubada zagotavljamo, da bo našel pri svojih inšpekcijskih obhodih naše učiteljstvo pri resnem delu in z železno voljo vztrajajoče ob neprimernih gmotnih razmerah na odgovornih in važnih svojih mestih. Našel bo mnogo krasnih uspehov, videl bo lep, goreči sad ljudskošolskega pouka: prepričal se bo o tem, kako globoko se zaveda naše napredno učiteljstvo svoje dolžnosti. A ne tajimo, da mu bo tudi kaj slabega prišlo pred oči. Zmota je vseh ljudi krepost.

O vzrokih, ki so izvirek slabega, bi lahko napisali sto poglavij. Znano je, da je stališče našega učiteljstva danes bolj kakor nekdanj težavno. Znano je, da ima šola strastnega sovražnika, ki ima tisoč glav, in ki čuje na ime klerikalizem. Znano je, da je beda pri učitelju vsakdanji gost. Znano je še to in ono. Deželnega šolskega nadzornika očem se bo že še odprla ta perspektiva . . .

Učiteljstvo gleda vanj zaupno in s trdim sklepom, da bo slej kot prej delovalo po svojih najboljših močeh na podlagi novega šolskega zakona za blagor šolstva in ljudstva.

Goji pa tudi trdno prepričanje, da mu bo novi deželni šolski nadzornik prijateljski svetovalec in podpornik, zatorej z zadovoljstvom pozdravlja njegovo imenovanje!

Takisto smo prepričani, da bo imenovanje ravnatelja Levca blagodejno vplivalo na naraščaj kranjskega učiteljstva. Mnogoletna praksa, ki si jo je pridobil na ljudskošolskem polju, ga je vrlo usposobila za to mesto, na katerem bo kot dober oče v svoji družini imel na skrbi temeljito izobrazbo duha in srca, mišljenja in značaja svojih gojencev, zakaj nikdar še nismo tako kakor

danes potrebovali izobraženega in značajnega učiteljstva! Na ljubljanskem in sploh na nobenem učiteljišču ne sme vladati srednješolska strogost in ozkosrčnost, zakaj učiteljišča so naše univerze, vzgajajoče nas naravnost za resnost življenja in poklica!

Boj slovenskega učitelja za pripadajočo mu petletnino.

II.

Podtem naslovom smo v 22. in 23. št. »Uč. T.« l. 1900. pisali o trnjevi poti, ki jo je imel neki naš tovariš, da bi dosegel pripadajočo mu 3. petletnino. Pisali smo tam, da mu je dotični sicer c. kr. okrajni šolski svet v dveh zaporednih sejah priznal petletnino; a c. kr. deželni šolski svet je sistiral ta sklep. Vsled tega se je bil naš tovariš pritožil na naučno ministrstvo, ki je ugodilo njegovi pritožbi. V položaju smo, da dotični odlok podajemo v izvirniku. Evo ga!

K. k. Landesschulrath
Z. 2715.

Laibach 30. Sept. 1900.

Das k. k. Ministerium für C. u. U. in Wien hat laut Erlasses vom 18. Sept. 1900 Z. 2268 über den Recurs des Oberlehrers X. Y. in Z. die h. ä. Entscheidung vom 2. Juli 1900 Z. 1320, mit welcher im Gegensatze zum diesfälligen Beschlusse des k. k. Bezirksschulrathes ausgesprochen wurde, dass dem Recurrenten im Hinblick auf die Rechtskraft der seinerzeitigen Verfügungen betreffs der Zuerkennung der 2. Dienstalterszulage vom 1. August 1895 angefangen für die Zeit vom 1. Nov. 1895 bis zum 1. Sept. 1900 ein Anspruch auf die 3. Dienstalterszulage nicht zustehe, als gesetzlich unbegründet aufgehoben und den Beschluss des Bezirksschulrathes vom 14. Mai l. J. wieder hergestellt, weil die erwähnten Verfügungen eben nur den Bezug der 2., nicht aber der 3. Zulage zum Gegenstande haben, letztere sohin als ein vollkommen selbständiger, daher noch keinerlei erwachsene Rechte tangierender Anspruch an der Hand der einschlägigen Gesetzbestimmungen zu beurtheilen ist.

Unter einem wird wegen Anweisung der fraglichen Zulage das Nöthige veranlasst.

Für den k. k. Landespräsidenten:
Schallgotsch.

Pravica je torej zmagala v tem slučaju in dotični nadučitelj ni dobil le 3. petletnic, nego šteti so mu morali tudi 400 K petletninskih zastankov. Čudno je pri tem pa to, da mu uradnim šolskim potom ni došla nobena nakaznica, in da je denar dvignil le na opomin prijaznega mu c. kr. davkarja, češ, da je davčni urad dobil ukaz izplačati naznačeno svoto. Brez komentara!

Končno bodi izrečena javna topla zahvala slavnemu pedagoškemu društvu v Krškem, osobito pa njegovemu vrlemu predsedniku g. ravnatelju Ivanu Lapajnetu, ki se je živo zanimal za to »zadevo« ter našemu tovarišu šel v vsakem oziru na roko! —

Lucilius.